

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1.
Telefon št. 73.

Leto XXII. Št. 45.
Kranj, 5. novembra 1938

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40- din, polletno 20- din,
četrtletno 10- din.

Zunanja politika španskih komunistov

Pred nekaj tedni je izšla v Franciji knjiga pod naslovom „Revolucija in protirevolucija v Španiji“, ki jo je napisal španski komunistični poslanec Maurin. Ta njegova knjiga je bila seveda najprej objavljena v španščini, zdaj pa je izšla tudi v francoščini. Knjiga naj bi bila v prvi vrsti nekaka propaganda za komunistično stvar, na drugi strani pa podaja zanimivo stališče o mednarodni vlogi Španije, kakor si jo zamišljajo rdeči Španci.

V tej svoji knjigi pravi poslanec Maurin, da vse zlo, ki ga trpi zdaj Španija, izhaja iz Francije in Anglije. Španija je — tako pravi Maurin — v prvi vrsti žrtev Anglije, zatem pa tudi Francije, Maurin seveda čisto po svoje razlaga, kako da sta ravno Anglija in Francija krivi tega španskega gorja in pripominja, da bi Španijo mogla rešiti teh krutih posledic angleške in francoske zunanje politike samo zmaga „delavskega razreda“, ali z drugimi besedami, nova komunistična revolucija. Druge rešitve po njegovem mnenju za Španijo ni.

Maurin pa ni ostal v svoji knjigi samo pri tej trditvi, pač pa je podal tudi že nekaj načrt, kako bi se vse to doseglo. Po njegovem mnenju je treba potegniti nekako diagonalo čez evropsko zemljepisno karto, in sicer od portugalske prestolnice Lisabone preko Barcelone do daljne Moskve. Ta diagonalna, ali kakor bi to utegnili še imenovati „os“, naj bi spremenila vso evropsko politiko. Anglija in Francija, ti dve sovražnici proletarske Španije, naj bi onemogočili nek drugi blok, ki bi ga tvorile Portugalska, Italija, Nemčija in Rusija. Maurin priznava, da za zdaj še ne more računati na Portugalsko, Italijo in Nemčijo kot na „proletarske države“. S časom pa bi se po njegovem mnenju to le dalo doseči. Zmagoslavna delavska revolucija v Španiji, ki naj bi bila nekaka kristalizacija „Iberijske socialistične unije“, bi imela neposredno velike posledice in potrebe v mednarodni evropski politiki. Predvsem bi vplivala močno na one dr-

žave, v katerih vlada fašizem. V teh državah bi takšna revolucija uničila vso fašistično podlago. Povzročila bi bolj ali manj hitro propad fašizma na Portugalskem, v Nemčiji in Italiji. Po njegovi zamisli bi bile v tem komunističnem pasu Iberijska unija (Španija in Portugalska), Italija, Nemčija, Poljska in Sovjetska unija. Svet bi se tedaj znašel pred zgodovinskim dejstvom, ki bi bilo največje važnosti.

Ko je tako poslanec Maurin razkril pravi cilj barcelonske zunanje politike, ki ji v ozadju brez dvoma stoji komunistična internacionala, nadaljuje, kako se Anglija in Francija z vsemi silami borita za to, da bi preprečili ustanovitev Iberijske unije. Toda tudi to ne bo zaleglo, — pravi Maurin — kajti iberijski proletariat bi imel močno zaščito v Sovjetski uniji in v velikem omenjenem novem komunističnem bloku, ki bi segel od Portugalske do sovjetske Azije.

Ni dvoma, da takšnega mišljenja ni samo poslanec Maurin, pač pa vsa komunistična stranka, kajti Maurina imenujejo kar „usta španske komunistične stranke“, ker smatrajo, če on govori, kakor da je spregovorila ta stranka. Iz njegovih besed se torej vidi, za kako veliki sovražnici španske republike smatrajo rdeči Španci Anglijo in Francijo. Iz tega dobi človek vtis, da ima vsa komunistična propaganda za obrambo „demokracije“ v Španiji samo ta namen, da bi Francija in Anglija še naprej podpirali Barcelono, ki pa bi se takoj, čim bi postali republikanci edini gospodarji v Španiji in jim ne bi pretila nikak nevarnost pred nacionalisti, obrnili ravno proti temu demokratičnemu državama, Franciji in Angliji, da bi storili korak naprej k ustanovitvi komunistične Evrope. S tem namenom se tudi na vso moč prizadeva Komiterna, da bi izzvala ponovno krvavo vojno med narodi, ker se nadeja, da bi od nje imela največje koristi.

Tudi tuji plašči — zaman!

Stari politični generali brez vojske, ki jih je volja ljudstva za vselej spravila v zapeček, ne vedo več, kaj bi storili. V Sloveniji nimajo več pristašev, še tiste, ki so jih imeli, so izgubili po lastni krivdi, ker so sklenili boriti se proti slovenskemu narodu, proti interesom slovenskega gospodarskega in kulturnega napredka. Nimajo pa tudi pri nas ne več volilcev, ker so vsi pametni in trezni že zdavnaj spregledali in pošteno priznali velikanski uspeh, ki ga je dosegla najmočnejša stranka po številu pristašev pa tudi najmočnejša po uspehih — JRZ. Malo, zelo malo, je še onih zagrzencev in trdovratnežev, ki nočejo uvideti, koliko škoduje ravno našemu narodu razcepjenost, ki nočejo spoznati, da interesi slovenskega naroda imperativno zahtevajo skupen nastop vseh sil našega javnega življenja. Zato so se obrnili na voditelja hrvaškega narodnega pokreta dr. Mačka, naj udari na hrvaški boben in naj zbere v Sloveniji okoli hrvaškega političnega bobna takšne ljudi, ki bi pomagali našim upokojenim JNS generalom zopet v sedlo. Pestra je družba, ki stavlja v političnega bobnarja onstran Sotle vse svoje upanje. Dr. Kramer od meščanskih JNSarjev, France Feržur ali po domače Ivan Pucelj za liberalne kmetijce, dr. Kukovec za kmečko-delavsko gibanje na Štajerskem, dr. Lončar za isto gibanje na Kranjskem, dr. Topalović, dr. Reisman in Petejan za marksiste raznih napetosti in rdečkarje razno prelivajočih se nians, stooctnostoslovenski in krščanskosocialni Aleši, to je samo nekaj imen. Od vseh vetrov in raznih strani so se zbrali, da bi iz svojega politične-

ga dračja spravili skupaj neko gnezdo, ki bi vsaj voditeljem nudilo začasno prebivališče, od koder bi se potem razleteli, da bi zopet zavzeli Slovenijo in jo podjarmili enako kot turški janičarji in nemški valpti.

Pa se motijo! Kaj bi storila družba samih starih in osivelih generalov brez vojske, brez slovenskih fantov in mož? Ti bodo branili in tudi prav lahko zlomili slabotni napad osivelih generalov na slovensko narodno občestvo; slovenski možje in fantje, cvet našega naroda, bo 11. decembra za vedno zatrl kačo, ki smo jo do sedaj Slovenci redili na našem narodnem telesu. Po širni Sloveniji smo si po svobodnem prevdanku zbrali in določili može, v katere imamo popolno zaupanje. Tu ni bilo nobenega tuje zvencenega bobnarja, ni bilo nobenega prisilnega nabora od strani kakšnih političnih generalov. Geslo, ki je vse naše može in fantje vodilo, je bilo: Slovenija in Jugoslavija, Slovenija v Jugoslaviji! Slovenskemu narodu vse njegove pravice, kakor jih zahteva njegova samobitnost, Jugoslaviji red in moč, ki sta ji potrebni!

Od naših fantov in mož izbrani kandidati imajo svoj program, čigar načela so vzeta iz zgodovine in življenjskih potreb slovenskega naroda in ki zajamčuje naši jugoslovanski državi vse to, kar je potrebno za njen obstoj in vsestranski napredek. Naši možje in fantje so se zbrali, da so si postavili kandidate. In ti može in fantje bodo storili tudi vse, kar morajo in tudi morajo, da se bo slovenski narod 11. decembra s svojimi glasovi zbral okoli teh kandidatov.

- Jurij Dolenc, uradnik gl. kontrole, Belgrad.
4) Homec: Preserje, občinska pisarna. — Čampa Josip, višji kontrolor v p., t. t. direkcije, Ljubljana.
5) Ihan: Ihan, šola. — Rožič Viljem, šolski upravitelj, Jarše.
6) Kamnik: I. Kamnik, šola na Glavnem trgu. — Dr. Zvokelj, Dominik, odvetnik, Kamnik.
II. Mekinje, prosvetni dom. — Jezeršek Ivan, šolski upravitelj, Komenda.
III. Nevlje, šola. — Strus Franc, šolski upravitelj, Blagovica.
IV. Tunjice, šola. — Dr. Franc Vidic, vladni svetnik v p. Kamnik.
V. Podgorje, pri posestniku Svetlinu v Podgorju 45. — Potrato Karel, sodnik, Kamnik.
VI. Paloviče, šola. — Kumer Karel, inženir, Kamnik.
7) Kamniška Bistrica: Stahoviča, občinska pisarna. — Dr. Josip Dobrošek, sodnik Belgrad.
8) Komenda: I. Komenda, društveni dom (stari). — Malešič Janko, šolski upravitelj, Mekinje.
II. Zalog, šola. — Müller Anton, šolski upravitelj, Zalog.
9) Krašnja: Krašnja, šola. — Trstenjak Niko, vodja zemljiške knjige, Brdo.
10) Lukovica: Lukovica, občinska pisarna. — Zupančič Gilbert, sodni predstojnik, Brdo.
11.) Mengeš: Mengeš, šola. — Bokalič Franc, vodja zemljiške knjige, Kamnik.
12) Moravče: I. Moravče. — Dr. Konrad Blejec, sodni pripravnik, Ljubljana.
II. Peče, šola. — Urnkar Pavel, profesor srednje tehnične šole, Ljubljana.
III. Vrhpolje, šola. — Zitko Vladimir, profesor III. dr. realne gimnazije, Ljubljana.
13) Motnik: Motnik, občinska pisarna. — Segula Alojzij, višji sodni official, Kamnik.
14) Radomlje: I. Rova. — Inž. Birk Franc, Kamnik.
II. Radomlje. — Viktor Andrejka, polkovnik v pokoju, Ljubljana.
15) Sela pri Kamniku: Sela, društveni dom. — Keržan Janez, šolski upravitelj, Smartno.
16) Smartno v Tuhinju: Smartno, društveni dom. — Keržan Janez, šolski upravitelj, Sela.
17) Trojane: I. St. Gotard, društveni dom. — Kokalj Franc, učitelj, Mengeš.
II. Cemšenik, društveni dom. — Vodopivec Bogomir, šolski upravitelj, Znojile.
18) Trzin: Trzin, šola. — Pernišek Franc, uradnik OUZD, Ljubljana.
19) Vodice: Vodice, šola. Hladnik Leopold, šolski upravitelj, St. Vid nad Ljubljano.
20) Zgornji Tuhinj: Zgornji Tuhinj, šola. — Jenko Metod, šolske upravitelj, Rova.

Okraj Kranj

- 1) Besnica: Zgornja Besnica, šola. — Dr. Stular Franc, pristav finančne direkcije, Ljubljana.
2) Cerklje: I. Cerklje, Ljudski dom. Kalan Andrej, profesor državne realne gimnazije v Kranju.
II. St. Urška gora, šola. — Nečemer Ferdinand, sodnik, Kranj.
3) Golnik: Gorice, šola. — Dr. Erman Marjan, odvetniški pripravnik, Kranj.
4) Jezerško: Jezerško, šola. — Dr. Virnik Maks, odvetniški kandidat, Kamnik.
5) Kovor: Kovor, šola. — Ferjan Karel, sodni pripravnik, Ljubljana.
6) Kranj: I. Kranj, mestna hiša. — Pfeifer Josip, sodni starešina, Kranj.
II. Kranj, gimnazija. — Poljanec Franc, sodnik, Kranj.
7) Križe: Križe, Prosvetni dom. — Korbar Franc, profesor dr. realne gimnazije v Kranju.
8) Mavčiče: Mavčiče, šola. — Peterca Franc, sodnik, Kranj.
9) Naklo: Naklo, dvorana stare šole. — Aljaučič Josip, odvet. pripravnik, Kranj.
10) Predvdor: Predvdor, šola. — Tičar Franc, pogodbeni poštar, Predvdor.
11) Predoslje: Predoslje, Prosvetni dom (cer-

„Naša strauka je najmočnejša, najbolj organizirana stranka v vsej državi. Dravska, danavska, moravska, vardarska, zetska, drinska in vrbaska banovina so v njenem taboru. Napoved, kakšen bo izid volitev 11. decembra, zaradi tega ni težka. Vse druge stranke, stranke, frakcije in pokreti se iz strahu pred porazom zbirajo skupaj v eno skupino. Komunisti, socialisti, pohorci, pofovc, nezadovoljniji in vsakovrstni odpadki iščejo in prosijo zavetja in zaščite pod streho edino kompaknejše Radiceve ali Mačkove stranke. Ne morem razumeti, da bo dr. Maček pod svojo streho vzel tudi komuniste, največje neprijatelje družabnega reda in mira. Nevarno se je igrati s tem trupozom. Mi bomo 11. dec. z vso močjo udarili po tej mešanici, da se bo razletela v drobne kosce. Ta mešanica nima nič skupnega med seboj, ne z dr. Mačkom. Mi smo po svojem programu prvi in edini poklicani, da se sporazumemo z dr. Mačkom glede ureditve naših notranjih razmer. Mi imamo voljo za to, mi imamo moč, mi imamo tudi jasen program za to. Nikče ne verjame v zmago opozicije. Toda vprašamo se: Kaj bi se zgodilo, če bi ta neverjeten slučaj nastopil? Opozicija bi ne bila sposobna niti za trenutek, da prevzame in nosi na svojih ramenih vso državno zgradbo. In kaj bi to pomenilo zunanjepolitično? Kdor se, hoče podati v vojne nevarnosti, naj gre s komunisti, socialisti, pohorci in pohorci — pametni in trezni ljudje pa bodo šli z nami, ki smo s svojo politiko nas obvarovali vsake vojne nevarnosti ter zagurali mir na vse strani. Naša zmaga pomeni, da vemo kam gremo v notranji in zunanji politiki. Vsakdo nam mora priznati, da smo vso državo in z njo tudi Slovenijo vodili k napredku, blagostanju, miru in redu. Kdo je storil za ljubljeno Slovenijo toliko, kot mi? Univerza, srednje šole, meščanske šole, ljudske šole, akademija znanosti in umetnosti so dokaz za to. Za bodočnost Slovencev se ni treba bati. Naša vlada je trdno odločena, da bo po volitvah resno pristopila k reševanju notranjih razmer. Da mi mislimo na kmeta, obrtnika in delavca, mislim, da smo to dovolj pokazali že deslet s svojimi dejanji in bomo tudi v bodočnosti storili vse, kar zahteva njihova korist in njihov napredek. Trojno je potrebno za našo zmago: da smo složni, da se ne ukvarjamo z malimi osebnostnimi vprašanji, da gremo z vso vmo na delo in da ne zanemarjamo intenzivne agitacije, da gremo z navdušenjem, korajzjo in ponosom po svojo zmago!“

(Iz govora voditelja Slovencev dr. Antona Korošca na zboru članov JRZ dravske banovine v Ljubljani dne 30. oktobra 1938.)

Volišča in predsedniki volilnih komisij za volitve 11. decembra na Gorenjskem

Okraj Kamnik

- 1) Blagovica: Blagovica, društveni dom. — Inčihar Ivan, šolski upravitelj, Trzin.

- 2) Dob: Dob, društveni dom. — Tepež Anton, inženir, Dob 105.
3) Domžale: Domžale, obč. pisarna. — Dr.

- kvena hiša). — Rozman Franc, šolski upravitelj, Cerklje pri Kranju.
12) Smednik: Sv. Valburga, občinska pisarna. — Rupert Vinko, okrajni šolski nadzornik, Kranj.
13) Stražišče: I. Smartin, šola. — Torkar Jan, podinspektor finančne kontrole, Kranj.
II. Zgornje Bitnje, Gasilni dom. — Fortuna Martin, profesor, Kranj.
14) Sv. Ana: Sv. Ana, šola. — Kuharič Martin, šolski upravitelj, Voklo.
15) Sv. Katarina: Lom nad Tržičem, občinska pisarna. — Valjavec Franc, šolski upravitelj, Smartin.
16) Senčur: I. Senčur, šola. — Japelj Pavel, šolski upravitelj, Smednik.
II. Velesovo, šola. — Virnik Josip, šolski upravitelj, Velesovo.
17) Tržič: Tržič, občina. — Dr. Silar Ignac, (Dalje.)

SPECIALNA TRGOVINA BARV
Jos. Grebensek
Kranj
Vidovdansko o. 6

Upravno sodišče zavrnilo pritožbo razrešenega občinskega odbora v Križah.

Kakor slana pomota rozice, tako je tudi usahljelo veselje z injekcijami pritožbe podaljšanega življenja našega občinskega odbora. Nepričakovano je prišla rešitev pritožbe na upravno sodišče iz Celja, da je odlok kr. banske uprave popolnoma v redu in pravomočen. Tako niso dosegli niti en odstotek s svojo pritožbo naši očetje. Prepričani so bili, da bodo ostali še na občinskem konjčku. Ni še minulo teden dni, ko se je sušilo, da ta občinski odbor ostane še nadalje, najmanj pa do prihoda občinskih volitev, katere bi bile po preteku njihove dobe. Zdaj se je tudi pokazalo, kaj jim je bilo za čast, ko so po reviziji vedno govorili, da jim ni nič mar za občinske stolčke. Pa je to držalo samo do časa, ko je prišla "razrešitev" celokupnega odbora od kr. banske uprave. Ko so to takrat izvedeli da kar hitro k specialistu za občinske boleznih Križnarju v Stražišče, nato pa k odvetniku, da napravi pritožbo na upravno sodišče. Morda bi ta Križnarjeva injekcija še kaj ozdravila, ko bi ne bilo pri upravi toliko nesposobnosti. Saj so občino vodili zgolj iz strankarskih vidikov!

Poglejmo samo malo nazaj! Ko je bil na občini začasno tajnik Rozman, ki je delal v redu in bil tudi zmožen voditi obč. posle, so bili vsi v strahu pred njim. Ker so se ga pa hoteli iznebiti, so šli naši občinski očetje vprašati v Korov gotove ljudi, kaj je ta Rozman po prepričanju. Pa so zvedeli dobesedno to-le: „Je fest fant — samo ta črn“ je!

Takoj, ko so prišli nazaj, so obč. očetje sklenili, da mora Rozman iz občine nazaj, od koder je prišel. Pa še nekaj! Kako se je mudilo za drugega tajnika? Poslali so kar „ekspres“ v Naklo po sedanjega začasnega tajnika ter...

„Propast jugoslovanske ideje“ ali „pljunek v hrvaški lonec“

Znano je, da so naši največji zagovorniki centralizma in unitariama, predstavniki integralnega jugoslovenstva, šli se pokloniti v Zagreb dr. Mačku, svojemu največjemu političnemu nasprotniku. Prosil so ga, naj jih milostno sprejme v svoje okrilje za časa volitev, pri tem pa so morali prav grenke požirati. Posebno ču pomisliti, da je dr. Kramer v Zagrebu moral prositi človeka, ki ga je njegova stranka zaprla za leto in pol, potem šele moremo a videti, kako trnjeva je bila pot dr.

hitro razpisali njegovo službo ter določili termin. Pa glej ga vragal Zopet je bilo treba pohiteti, da jih ne prehiti razrešilnica. Sklepanli so občinsko sejo ter postavili tajnika še dva dni prej, predno je potekel termin za razpis tajniške službe, pa tega sklepa okrajno načelstvo ni potrdilo vsled nepravilnega postopka od strani obč. uprave. Tu se vidi, da jim bila štrb za občino deveta brigada, glavni namen je bil zgolj strankarsko obč. gospodarstvo.

Pa poglejmo zopet most v Pristavi? Most se boje gradi, oziroma pripravlja les ter je občinska uprava menda že dala nekaj predujma. Ali more to biti, ko za ta most ni v letosnjem proračunu nič pare. Postavka je samo din 15.000.— za vzdrževanje občinskih mostov, — ne pa za napravo novega!

Baje je bilo lansko leto nekaj v proračunu, a letos nič. Tu se vidi zmožnost občinske uprave. Občinska uprava je delala tako, da je za nepotrebne zaposlila krajevni ogled na licu mesta, prizadetega posestnika sosed pa ni povabila v pravem času na ta komisijijski ogled. Vsled tega je vložena pritožba na pristojno mesto — zopet blamaža. Vprašamo samo, kje bi bilo kritje za bodoči most? Ali ne bi morda kazalo zopet, dobiti g. Slavka Strajnarja, da bi odprl občinsko blagajno in preskrbel svoto okrog 29.000.— din za ta most?

V veliko korist obč. uprave, v še večjo korist vaščanom je, da je prišlo do razrešitve. Kam bi nas privedlo tako nezrelo občinsko gospodarstvo in tak občinski odbor, ki je bil na iniciativo Lončarja in drugih na tak način sestavljen? Nam je jasno, kam pripelje strankarska zagrizenost? Kaj pravi revizijsko poročilo pa bomo še ob priliki več povedali.

Kramerja v Zagreb. Čeprav danes jeenesarsko časopisje na vso moč trobi, da je sam dr. Maček povabil na sodelovanje vse opozicijske stranke posebno še JNS, danes že nihče več ne more verjeti takemu zavijanju resnice. So pač strokovnjaki za to, saj se celo na „dvojčke“ v fotografijah spoznajo. Poglejmo, kakšen odmev je imelo vse to Velika večina njihovih pristavšev je obrodila ta korak, ker ne more razumeti pravih razlogov, da bi JNS zapustila svojo dosedanj ideo-

logijo ter se za par poslanskih stolčkov, ki pa so še v zraku v prav velikem vprašaju, prodala najhujšemu federalistu in „izdajalcu države“, kakor so imenovali še pred kratkim svojega sedanjega pokrovitelja.

Tako je modroval ugleden jeenesarski podeželski veljak, nekdanji steber naprednjakarstva in krajevnega liberalizma: „Nikakor ne morrem rrazumeti dr. Krrramerrja, da je šel in pljunil v ta hrvrvaški lonec!“ Stališče tega veljaka pa še ni tako težko. Njegov tovariš, „stoodstotni“ jugoslovenarski ideolog, je bil še bolj udarjen. Globoko je vzdihnil ter dejal: „Kaj pa bomo storili sedaj mi, jugoslovenski idealisti? Kje je sedaj naša lepa jugoslovenska ideja?“

Tako je vplivala „tehnična“ preorientacija slovenskega dela JNS na njene somisljenike. Pa naj nikar ne obupujejo! Ko so sedaj uvideli, kam jih je pripeljala politika dr. Kramerja, naj možato priznajo svojo zmotu s tem, da bodo kot resni možje priznali nesebično delo tudi svojega — političnega nasprotnika. Nihče ne bo očitil našim nekdanjim naprednim krogom, da niso storili prav, če so glasovali za dr. Korošca in njegovo delo za slovenski narod, ker vsak poštenjak prizna odkrito uspeh tudi svojega — nasprotnika, pa s tem prav nič ne izgubi na svoji časti. Mogoče ravno nasprotno!

Tekma letječih aero-modelov

Kr. jug. aeroklub „Naša krila“ v Kranju priredi v nedeljo, 6. novembra t. l. popoldne od 2. ure dalje tekmo letječih aero-modelov s sodelovanjem ljubljanskih avionov, ki bodo nad letališčem izvajali razne akrobacije. Brez-

motorno letalo iz Ljubljane bodo nad letališčem odklopili, na kar bo po svojstvenih akrobacijah pristalo na letališču v Kranju.

Prireditev se vrši na Polici — to je ob državni cesti proti Naklem — pred klancem. Ne zamudite prilike! Pokažite smisel in simpatije do avijatike! S posetom nam priznate delo!

Vstopnine ni! Prostovoljni prispevki se hvalježno sprejemajo!

Avtobus izpred hotela „Stara pošta“ vozi po minimalni ceni na letališče.

Tedenske novice

IZ UREDNISTVA

Obveščamo vse naše čitatelje, posebno one, kateri niso prejeli zadnje številke našega lista z dne 29. oktobra, da je okrajno načelstvo v Kranju z odlokom Pov. Št. 927/1 z dne 29. oktobra 1938 po členu 4. Zakona o zaščiti javne varnosti v državi in po členu 19 Zakona o tisku prepovedalo razširjanje lista „Gorenjec“ št. 44 z dne 29. oktobra 1938 radi vsebine uvodnika „Slovani — kaj?“ in članka „Pogled čez hrbe“.

Prosimo, naše čitatelje, ki lista niso prejeli, da nam to oprostite.

KRANJ

Na kranjski gimnaziji bodo dijaki začeli zbirko v prid brezposelnim delavcem na Čehoslovaškem. Tako je namreč povedal gimnazijski direktor g. Dolar ter priporočal, da vsak dijak prispeva vsaj en dinar.

Ne vemo, kaj je resnice na tem. Kako mnenje pa imajo starši od katerih so nekateri kateri brezposelni, pa še ne vemo.

Zvočni kino

„Kino Šmartinski dom“

v Šmartnem pri Kranju

Noč s carjem Napoleonom

V GL. VLOGI: Jeny Jugo in Friederich Benfer.

PREDSTAVE:

V soboto, dne 5. novembra ob 8. uri zveč.

V nedeljo, dne 6. novembra ob 4. in 6. uri popoldne ter ob 8. uri zvečer.

Mimica Zagorska:

Pod Triglavom

(Zgodovinska povest iz l. 1415. v dobi kmetskih uporov na Gorensjskem.) (Dalje)

„Vina prinesil!“
Ko je sluga prinesel vina, ga je grof nalil v obe čaši in nazdravil:
„Pij na mojo slavo in svojo srečo!“
Hribar je molče pil in pomišljal, kaj naj to pomeni. Grof je spet poklical slugo.
„Stopi dolj v vas po Gorjana in naj takoj pride sem.“
„Kakor zelite, milostni gospod,“ se je poklonil sluga in odhitel.
Potem se je Lamberg naslonil nazaj in motril tlačana. Cez dolgo je spregovoril resno in dostojanstveno:
„Ti si rešil grofu Lambergu življenje.“
„Samo dolžnost sem izpolnil.“
„Plemenito delo si storil. To ni dolžnost.“
„Po božjih in človeških postavah je,“ se je branil Hribar.
„Ponujal sem ti zlato in ga nisi hotel.“
„Kaj bi z zlatniki. V grob jih ne ponese.“
„Prav imaš. Včeraj sem bil na Waldenburgu in sem te odkupil od gospe Jelene Ortenburške. Dal sem za tvoje posestvo dvojce tlačanskih posestev na Lancovem in trideset srebrnikov.“
„Zahvalim se vam,“ je rekel Hribar, zraven je pa z grenkobo v srcu pomislil: „Za trideset srebrnikov sem bil kupljen, zato da sem prišel iz rok enih rabljev v kremplje drugim.“
Grof je pazno motril tlačanov obraz.
„Čul sem, da si ti sam zavrgel svobodnjaštvo.“
„Da.“
„In zakaj si to storil?“
„Ljubezen mi je narekovala tako dejanje.“
„Taka žrtev je vredna plačila.“
„Valptov bič me plačuje zato.“
Grof je vstal in stopil k okencu.
„Kako dolgo že ni Gorjana!“
Tlačan mu ni vedel kaj odgovoriti. Ugibal je, kaj grof namerava, a nobena domneva se mu ni zdela prav. Grof je sedel nazaj na stol in je vprašal Hribarja:
„Ali ti je bilo kdaj žal, ko si se odpovedal svobodnjaštvu?“

„Ne,“ je zatrdil tlačan.
Lamberg se je čudil.
„Kdor prostosti ne pogaša, je ni vreden.“
„To ne, vi se motite, milostni gospod,“ je zardel Hribar. „Hotel sem le povedati, da bi se zavoljo ljubezni odpovedal svobodnjaštvu še enkrat, pa če bi potem še več trpel.“
„Pogumen si, malo sem še srečal takih,“ se je čudil grof. „Jaz bi se za vse na svetu ne odpovedal plemtvu. Res si pogumen. Kar govore tvoje besede, to si tudi z dejanji dokazal. Ti si drugačen, kakor drugi kmetje, ki so z jezikom že zdavnaj pobili vse tiste grofe, ki so še zdaj živi.“
„Med ptiči se najbolj dere gavran, ko prileti jastreb, pa prvi pobegne,“ je modro odgovoril Hribar.
„Pametno govoriš, še vsak vitez ne zna tako.“
„Moj rajni oče so me vedno učili, naj ne obetam tega, česar storiti ne morem.“
Grof se je zasmeljal.
„Modrost je toliko vredna, kakor junaštvo.“
„Modrijan in junak, oba izgubita glave z ramen, če prideta vragu v roke,“ je velel Hribar.
„Glej, nekatero pametno bom še danes slišal od tebe in si jo tudi zapomnil. Pij, prijatelj, da boš še kaj povedal.“
Grof in tlačan sta trčila z vrči.
„Pij na srečo svojega rodu!“ je velel grof.
„Pijem, da bi rod Lambergov ne izumrl še tako kmalu.“
„Prav tudi tako,“ se je smejal grof in pil.
Potem je odložil vrč in vprašal:
„Ali imaš sina?“
„Imam.“
„Glej, ta te bo vesel.“
Hribar na take besede ni vedel kaj odgovoriti. Grof je položil roko na pergament z grbom in pečatom Lambergov.
„To je darilna listina. Nesel je boš domov, pa dobro jo ohrani, še pozni rodovi bodo veseli tega pergamenta.“
Hribar je gledal grofa in pergament, pisanja ni mogel razbrati. Grof pa je spet vstal in nemirno gledal na dvojščice.
„Še zdaj jih ni.“
A prav tedaj so se odprla vrata in vstopil je Gorjan. „Pomagaj vam Bog, gospod grof. Zakaj ste me zvali na grad?“
Grof je stopil predenj in velel Hribarju, naj vstane. „Gorjan, ti si najbližji svobodnjak, zato sem poslal

baš po te. Ali imaš pri sebi zlatnik?“
„Srebrnike imam, zlatniki so redki.“
Grof je položil na dlan zlatnik.
„Gorjan, odločil sem se, da podarim temu tlačanu svobodo, ker mi je vkljub lastni nevarnosti rešil življenje. Kdaj in kako se je zgodilo, je natančno popisano na tej listini.“
Hribar je zazijal od začudenja, z eno roko se je oprl ob mizo, drugo si je položil na razburjeno srce. Ves prezet od nenadne sreče, je stal ponižno pred grofom in ponavljal:
„Jaz tega nisem vreden, nisem vreden!“
Gorjan je tedaj iztegnil desnico in rekel:
„Gospod, za koliko bomo odkupili tega tlačana? Tu imate zlatnik, svoboda je vredna zlatih denarjev.“
Lamberg je prijel zlatnik, pa ga je takoj vrgel po tleh in vzklilnil:
„Ne denar, hrabrost je osvobodila za vedno njega in ves njegov rod tlačanstva. Svoboden bodi ti in tvoji sinovi in vnuki, dokler boš pošten in junaški, kakor si se izkazal zdaj.“
„Če je tako, potem je to potrdilo vaše poštenosti in dobrote,“ je rekel po šegi Gorjan.
Grof Lamberg je stopil k Hribarju in ga je poljubil na čelo.
„Moj tlačan si bil!“
Potem je snel s stene lep meč in mu je velel:
„Poklekni!“
Od sreče zmedeni Hribar je pokleknil na desno koleno. Grof je pa vzel meč, položil ga mu na glavo in govoril:
„Nosil ta meč, ki si ga zaslužil s svojo hrabrostjo, ti, tvoji sinovi in vnuki. Dokler bo živel tvoj in moj rod, se tvoje junaško dejanje ne bo pozabilo. Vstani!“
Hribar je vstal in grof sam mu je pripasal meč.
„Nosil ga, rabi ga v boju za pravico, nedolžne krvi ne prelivaj z njim!“
Nato je potegnil svoj meč in velel:
„Pri tem meču svojega gospoda, ki ti je podaril svobodo, prisezi, da boš vedno branil pravico, pomagal ubogim in zatiranim, da boš znal braniti svojo svobodo in sveto vero krščansko!“
S tresočim glasom je rekel Hribar:
„Prisegam!“
Svobodnjak Gorjan je vzel škärke, pristopil k Hribarju in mu odstrigel šop las. A grof mu je potegnil škärke iz rok in jih zagnal v drugi kot dvorane.

„ZEPHIR“ peči

„H“ in „F“ peči
Dimne cevi in kolena

po izredno znižanih cenah priporoča znana trgovina z železno

P. Majdič „Merkur“ Kranj

ORIGINAL TIVAR HUBERTUSE IN DAM-SKE PLASCE IMA STALNO NA ZALOGI SIKRA - KRANJ.

Zadoščena krivda je naslov igri, ki jo bo uprizorilo Prosvetno društvo v Kranju v dneh 5. in 6. novembra. — Pridite in pogledite, kako zločinški sin zdravnik pahne svojega očeta v prerani grob, njegovo borbo za življenjem in smrtjo in njegovo pokoro in kesanje ob očetovem grobu. Igra se godi v sedanjem času in je zelo primerna za mesec november, saj se najlepše in najpretneljeje dejanje odigrava baš na Veri duš dan — na pokopališču. — Opozarjamo cenj. občinstvo, da se igra ne bo ponovila in da se igra le v soboto, dne 5. novembra ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 6. novembra ob 4. uri popoldne. Začetek bo obakrat točno ob napovedani uri. Rezervirajte si pravčasno vstopnice v trgovini „Hinko“ poleg Ljudskega doma, v nedeljo dopoldne pa v knjižnici v Ljudskem domu.

Vsakdo greši, kdor ne uporablja edinstvene ga Solea mila. Dobij se v vsaki boljši trgovini. Cena din 750.

V spomin vojnim žrtvam. Obenem z načrtom novega pokopališča si je zamislil arhitekt prof. Vurnik iz Ljubljane tudi lep načrt v spomin vojnim žrtvam. Ob cesti, ki bo vodila na pokopališče, bi zasidili vrsto topolov, vsak topol bi bil zasajen v spominu enemu izmed padlih rojakov. Pri vsakem topolu bi stal kamen, na katerem ob ili napisano ime padlega vojaka iz svetovne vojne. Morda bi to zamisel izvedla krajevna skupina hojcevnikov?

Solea krema 3., 5., 10., milo 750. Za trgovce po orig. tovarniških cenah. Glavno zastopstvo za Gorenjsko:

HINKO PODJAVORSEK - KRANJ.

Vlom v delavnico dežnikarja g. Jenka v Tavčarjevi ulici. Na praznik Vseh svetnikov ob 4. zjutraj je vlomil neznanec v trgovino A. Jenko v Tavčarjevi ulici. Vlomil je pri zadnjih vratih, ker pa so vrata precej močno narejena, se je moral poslužiti sekire. Pri tem delu je pa tako ropotal, da ga je slišala hišna gospodinja. Vprav, ko je snel vrata, je vprašala iz prvega nadstropja, kdo da je. Ko ni dobila nobenega odgovora, je poklicala lastnika trgovine in še druge ljudi, medtem pa je tat ukradel 500 din gotovine in skaflijo z vrednostnimi listinami, nato pa izginil v temo.

Ze prihodnji dan pa je prinesel neki delavec iz Čirčič nekaj vrednostnih papirjev nazaj, češ da jih je našel na cesti. Prinesel je pa seveda manjvredne vrednostne papirje. Orožništvo je delavca pridržalo v zaporih v svrhu zasliševanja. G. Jenko pa še ni dobil nazaj sledečih vrednostnih papirjev: 3 hranilne knjižnice Hranilnice in posojilnice v Kranju, 1 polico Vzajemne zavarovalnice življenskega zavarovanja na ime Alojzija in Marije Jenko, poselske knjižnice Ane Terkaj, vojaške knjižnice in knjižice od kolesa last g. Alojzija Jenka. Opozarjamo cenjene čitatelje pred nakupom teh predmetov.

Couch zofe, otomane, divane

in vse tapetniške izdelke izvršuje točno in solidno V. TONEJC tapetnik, Kranj

Zahvala. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Kranju, se zahvaljuje g. Završniku, ki vsako leto s šolsko mladino o Vseh svetih uredi zapuščene grobove vojakov umrlih med svetovno vojno, ki so pokopani na Rupi. Nadalje se zahvaljujemo občinstvu, ki je darovalo sveče in cvetje za te zapuščene. Obenem se zahvaljujemo vsem, ki so darovali v denarju na tem pokopališču. Ta denar, kar se ga lansko leto in letos nabralo na tem pokopališču, je namenjen za postavitev skupnega spomenika zapuščenim vojakom ter je naložen v Mestni hranilnici v Kranju.

Profesor dr. Zontar obvešča javnost, da bo njegova knjiga „Zgodovina mesta Kranj“ izšla 11. novembra t. l.

Kino Smartinski dom v Šmartnem pri Kranju bo po dolgem času zopet prikazoval celo vrsto prvostopenjskih filmov najboljše produkcije. Zastopuje samo nekaj imen: Tornado, Otok mrtvih duš, Voltaire, Louis Pasteur, do-

brotnik človeštva. Krvavi kapetan, Kraljevič in siromak, Antonio Adverso, Sadovi zemlje, Hajduk Janošek, Zloraba zaupanja, Neželjeno dete, Krivec, Hordubalovi, Tarzan, Sibirske noči in še mnogo drugih. Filmi so iz najboljših ameriških, francoskih, nemških, švedskih in čeških produkcij. Filmi kolikor je navedenih so imeli ogromne uspehe v vseh svetovnih mestih. Kakor razvidno, se kino Smartinski dom v resnici trudi, da zadovolji svoje obiskovalce, kar je razvidno tudi s tega, da so uvedli predstave izven programa z znižanimi cenami. in pri rednih predstavah vstopnice za akademike in dijake.

SKOFJA LOKA

Politika. Odkar so razpisane volitve 11. decembra je politika oziroma politično življenje pri nas kar oživel. Vse zanimanje je sedaj obrnjeno h kandidaturam. Vsakega, ki se kolikšaj spozna na to zverino, namreč politiko, zanima, kdo bo prvi „srečnej“, ki bo zastopal naš Loko v parlamentu. Še pred razpisom so se nekateri bali, da ne bo mogoče dobiti med nami moža, ki bi se čutil sposobnega zastopati naš. A vsak tak se je brido zmotil, samo če pogleda nekoliko v sicer razredčene vrste naše opozicije, ki je znešena v eno mačje gnezdo od leve in desne, od vzhoda in zahoda. Rekli bi skoraj več kandidatov, kot volivcev. Toliko strahčik kot glav. Nič, ena sama kandidatura jim ne bo zadostovala, morali bi biti dve vsprejemni ali celo tri. Bomo videli, kako se bodo zmenili med seboj. Vse od leve do desne, od plavih, rdečih, belih in ne vemo kakšnih še, pa bo naše ljudstvo postalo ob kot kot nezažejeno. Naše ljudstvo se bo oklenilo samo svoje JRJ, ki mu s svojim voditeljem dr. Antonom Korošcem ter s njenim kandidatom za naš okraj prof. Ivanom Dolencem ter njegovim namestnikom g. Francem Debeljakom, garantira dobrine, katere nujno potrebuje za čim lepši napredek in blaginjo. Zato pa vsi pripravite se, 11. december ni več daleč.

„Jutrova“ resnica o napredku Loke. Pod tem naslovom smo objavili odgovor na „Jutrovo“ hlaštanje. Naš odgovor je opozoril mnogo ljudi na „Jutrovo“ pisanje. Pri vseh pa je vzbudilo tako pisanje veliko ogorčenje, ker pri nas že vsak ve, kako in kaj je s to stvarjo. „Jutro“, F. Z. in JNS pa bo dobila za svoje čvakanje najboljši odgovor 11. decembra.

Ena najslabših naših poti je gotovo cesta od kolodvora do Skofjeloške predilnice. Tu je v deževnem vremenu tako blato, da je groza. Sredi ceste so ogromni bajerji vode. Pozimi ob snegu, zlasti ko so pota mehka in cmokudrasta, pa mora človek gaziti vodo prav do gležnjev. Ta cesta je silno prometna, ker gre po njej ves promet iz tovarne in obeh žag. Čudimo se le, da ne pride nikomur na misel, da bi to pot posul. Sedaj so posuli ves prostor pred kolodvorom, nujno pa je tudi potrebno, da se popravi ta pot, kar je „Gorenjec“ že enkrat napisal.

Novi peron. Ta teden so ob našem postajnem posloplju gradili nov peron, ki bo v kratkem gotov. Naše postajno posloplje, ki ga sedaj adaptirajo v presledkih že od lanske jeseni, je dobilo vendar enkrat lice, ki je v skladu s tako veliko postajo.

Skarpa ob Selščici. Prejšnji teden so delavci zabetonirali precej velik del vena nad podpornim zidom ob Selščici za hišo g. Hafnerja Leopolda. Ostali del bodo najbrže zabetonirali še letos, a ostali del podpornega zidu se bo zgradil v prihodnjih letih.

Zasipanje poti pri Siftrju, je sedaj stopilo v novo fazo. Sedaj so prevzeli zasipanje vojak, ki z vagončki vozijo prst na teren s parcelle g. Langerholca Jožefa, kamor so jo pred leti nevozili. Pot bo zasuta, kakor je upati še letos. Pot bo, ko bo gotova tvorila prav lep del k olespšavi Novega predmestja.

Tatvina v klavnici. V naši klavnici je bilo večkrat ukradenno meso, slanina itd. Tako je bilo v noči od petka na soboto prejšnji teden ukradenih 40 kg slanine mesarju Hafnerju Matežu. Vendar pe lastnik ne bo trpel škode, ker ima občina vse zavarovano.

Blagoslovitev nove šole v Ratečah se je izvršila v nedeljo 30. oktobra. Solo je blagoslovil g. kanonik in dekan Matija Mrak ob navzočnosti mnogih odličnikov. Po blagoslovitvi in otvirnitvi je bila prosta zabava. Dal Bog, da bi bila nova šola novo ognjišče naše prosvete in kulture.

Misijonska akademija je bila v našem društvu na Misijonsko nedeljo. Nastopili so člani Marijinih družb in Fantovskega odseka z deklaracijami, petjem in krajšim prizorom. Govor pa je imel g. pagr Lederhar, ki je opisal stanje kat. misijonov in težko delo misijonarjev. Akademija je bila dobro obiskana zlasti od mladine.

CERKLEJE

Igra. Prosvetno društvo uprizori v nedeljo 6. novembra ob 4. popoldne v Ljudskem domu Finžgarjevo: „Našo kri“. Pred igro bo imel kratek narodnoobrambni govor g. profesor Filip Terčelj iz Ljubljane. Vabljeni vsi prijatelji katoliške prosvete ob blizu in daleč. Šod. V nedeljo 6. novembra po jutranji sv. maši se vrši v dvorani Ljudskega doma javni šod, na katerem hosta poročala gg. Brodar in Majersič o sedanjem političnem položaju in o nalogah bodočih poslancev. Vsi somišljeniki JRJ, vljudno vabljeni.

Občni zbor Fantovskega odseka se je vršil preteklo nedeljo ob številni udeležbi tako članov kot mladcev. V imenu odbora je predsednik Tone Koritnik podal obširno poročilo o delu odseka v preteklem letu, iz katerega na kratko posnemamo: Odsek je imel 26 sestankov, 19 telovadnih ur in 23 pevskih večerov. Priredil je eno akademijo in izvedel osekovne tekme. Članov ima 44 in okrog 50 mladcev. Poročilo je zaključil z ugotovitvijo, da smo z delom in doseženimi uspehi v preteklem letu lahko zadovoljni. Prosil pa je člane, naj tudi letos ostanemo stanovitni in naj se pridno udeležujejo v odseku, da bomo v tem letu pokazali še lepše uspehe. Duhovni vodja g. kaplan Cvelbar je v svojem poročilu člane navduševal za lepo vzgledno življenje in jih opozarjal na točno izpolnjevanje verskih dolžnosti. G. župnik Crmle je pa v zelo lepini in jedratih besedah fantom predložil potrebo izobraževanja in povdarjal, da mora fant v odseku biti veren, delaven, prikupljiv, vesel, discipliniran in udeležujoč. Da med člani ne sme biti nobene razlike radi stanu ali starosti, ampak morajo biti med seboj resnično kot bratje ene družine, katera stremi za višjim ciljem.

Za njim je spregovoril tudi šolski upravitelj g. Rozman, kateri požrtvovalno vodi odsekove mladce. Zelo prisrčno je pozdravil navzoče študente. Člane je pa opozoril na prve uspehe (tekme, akademija), ki so sad skupnega dela, katero se mora neprekinjeno nadaljevati. Razčlenil je vprašanje, zakaj smo člani. Imeti morajo tudi skupni cilj pred očmi. Pokazal je na vse možnosti udeleževanja v telovadbi in športu, ki so tudi za kmečke fante primerne. Lepa izvajanja je zaključil z mislijo: oddločno po začrtani poti naprej! Izvoljen je bil soglasno stari odbor. Lepo uspel občni zbor je bil zaključen z močno fantovsko himno.

Pokopališče. Ob letošnjem prazniku Vseh svetnikov, je bil pogled na naše preurejeno in okrašeno pokopališče nepričakovano lep. Vsi grobovi lepo v ravnih vrstah razporejeni. Pota s peskom posuta in z okviri obrobljena. Med grobovi zasajene ciprese. Cvetje po različnih načinih okusno nameščeno. Okolica grobov s peskom posuta in okviri razdeljena. Lepo pročelje mrtvašnice s stebrovjem in sliko poslednje sodbe. Pred njo obširni prostor s križem v sredi, kar naredi vse skupaj na človeka veličasten vtis. Res lepo in dostojno je sedaj počivališče naših rajnih.

PREDOSLJE

V nedeljo, dne 6. novembra bo ob 3. uri popoldne v Društvenem domu občni zbor Prosvetnega društva. Udeležba za člane obvezna, prijatelji naše prosvete vljudno vabljeni.

BESNICA

Naša cerkev je bila pred kratkim vsa prenovljena. Bila je namreč na zunaj in znotraj lepo osnažena, pobeljena in prepleskana, tako da sedaj prav lepo in vabljivo izgleda, kar je v ponos faranom.

Vse je šlo z dobro ljudsko voljo. Nihče ni odrekel, ko je šlo za prostovoljne prispevke. Tudi sosedne vasi, ki ne spadajo v našo faro, so se dobro odrezale, ker so uvidele, da je cerkev res potrebna popravila.

Iz tega se vidi, da se da vse narediti, če se ljudstva ne razdira.

Tudi mežnarija je v surovem stanju dozdana, oziroma stara podrta mežnarija je že

toliko popravljena, da bo kmalu sposobna za vselitev.

Ker se ni zidala nova, moramo biti pač s staro popravljeno zadovoljni, saj stala ne bo dosti manj kot pa, če bi se bila gradila nova, le če bi se bila gradila nova, bi bil enkrat za vselej mir pred stroški, tako bo pa ta staronova zgradba morala od časa do časa dobivati „podporo“ od dobrih faranov, ako ne, bomo prišli počasi zopet tja, kjer smo bili sedaj. Zakaj se ni gradila nova mežnarija, bomo pa ob priložnosti zapisali.

SENCUR

Nad letošnje letino se nihče ne more pritoževati. Bila je dobra in kmetje so zadovoljni. Zato naša krajevna Kmečka zveza priredi v nedeljo, dne 6. novembra, lepo zahvalno slovesnost. Popoldne ob dveh se zbere vsi člani in članice KZ in MKZ v Prosvetnem domu, od koder odidejo v spreduva v župno cerkev. V spreduvu bodo nosili letošnje sadeže. V cerkvi bo nagovor, zahvalna pesem in blagoslov sadežev. Nato se vsi vrnejo v dvorano Prosvetnega doma, kjer bo akademija z lepimi točkami. Vmes bo tudi razdelitev daril in diplom letošnjim tekmovalcem. Vstopnine ni. Lepo vabimo vse prijatelje Kmečke zveze!

SMARTIN PRI KRANJU

V kinu Smartinski dom bomo videli veliki film iz dobe Napoleona. „Noč s carjem Napoleonom“. Film nam bo prikazal njegovo bivanje v Erfurtu, kjer je na vsak način hotela postati slavna neznatna igralka Siza Grozinger s tem, da je nastopila v gledališču tedaj ko je bil Napoleon navzoč. V istem času pa so pozaprli mnogo revolucionarjev, ki so po mestu lepili tetake z Napoleonovimi karikaturnami. Med temi tudi Sizinega ljubljena Heinz, kateremu pa je Siza izprosil življenje pred Napoleonom. Videli bomo močnega carja, kako je klonil, videli bomo revolucionarno podtalno gibanje proti njemu.

POLJEDELSTVO

Mlatili bomo ajdo. Nekateri izvrše to delo kar ponoči, saj se ajda zelo lahko omlati in ni pri tem delu potrebna tista pažnja kot pri mlačitvi ostalih žit.

Nizki fižol, ki smo ga do sedaj sušili v kolicah (ali kje drugje), bomo omlatili ali pa stroke samo potrgali od stebel. Trganja se bomo posluževali, če rabimo fižolovo luščinje za krmiljenje plemenških svinj.

V primeru močnejšega mraza bomo obdali podpisnice, v katerih hranimo korenstvo, še z eno plastjo zemlje. Prav tako zavarujemo podpisnice pred mrazom, če jih pokrijemo z drobnim gnojem.

Na polju in travnikih bomo kopali drenažne jarke, če je zemlja močvirna. Na travnikih kupe zemlje, ki jo dobimo pri tem, sproti poravnamo, da nam jo čez zimo mraz razdrobi in spomladi laže sejemo travna semena. Če je čas in ugodno vreme, bomo tudi drugače travnike splanirali in izkopali nepotrebne grmovje.

Priprava zemlje za spomladansko kulturo.

V glavnem si v jeseni že lahko pripravimo zemljo za spomladanska setev ovsu in saditev krompirja. Posebno za setev ovsu si bomo zemljo, če je le mogoče, pripravili že jeseni, posebno ker ovsu ni potrebno gnojiti s hlevskim gnojem, ki ga v jeseni ni vedno na razpolago. Orali bomo pa bolj globoko, da zemljo prerahljamo nekoliko tudi v globino, kajti sedaj se nam pri tem tudi najboljši orač in naš pomagač mraz, ki nam zemljo prerahlja bolje kot najpridnejša roka ali pa najboljša orodje. Prearano zemljo pustimo čez zimo v brazdah, spomladi jo pa obdelamo z ostro brano, še bolje pa z eksirpatorjem, nakar lahko brez nadaljnega sejemo oves.

Kdor ima na razpolago dovolj gnoja, si lahko pripravi zemljo tudi za spomladansko saditev krompirja, kajti krompirju je treba skoraj v vsakem primeru gnojiti. Vedeti pa moramo, da zahteva krompir globoko prerahljano zemljo. Debelina brazde ne sme znašati manj kot 25–25 cm, bolje pa je, če orjemo še globlje. Najbolje je, če imamo pri tem na razpolago tako zvani plug podrivac (gošja taca), s katerim za navadnim plugom v brazdi zem-

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KRANJU R. Z. Z N. Z. (LJUJSKI DOM)

Sprejema hranilne vloge in tuji vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago

Hranilne vloge se obrestujejo po 4% in so vlagateljem vedno na razpolago. Vezane vloge s tri mesečno odpovedjo se obrestujejo po 5%.

ljo samo rahljano, ne da bi jo obračali. V tem primeru pa moramo imeti dve vpregi, namreč eno za oranje z navadnim plugom, eno pa za rahljanje s podrivčem. Spomladi tako pripravljeno zemljo prevlečemo ali pa obdelamo z eksipatorjem, nakar lahko brez nadaljnega sadimo krompir. Le če bi njiva močno ozelenela, jo bomo spomladi še enkrat plitvo preorali, tako da ne spravimo pri tem na površje sedaj podoranega gnoja.

ŽIVINOREJA

Paša je prenehala. Začelo se bo stalno krmiljenje v hlevih. Preden preidemo na krmiljenje v hlevih, je dobro, da med suho krmo mešamo še nekaj časa travo, da tako napravimo lahen prehod krmiljenja od paše na krmiljenje v hlevih. Pri stalnem krmiljenju v hlevih bomo pa začeli s stalno porabo rezanice, ki je v poletnem času navadno ne delamo. Za napravo rezanice vzamemo približno eno tretjino sena, eno tretjino slame in eno tretjino detelje ali otave. Če pri napravi rezanice jemljemo namesto detelje otavo, moramo povečati obrok klajnega apna, ki naj znaša v tem primeru približno dve žlici za glavo goveje živine dnevno, pri pokladanju detelje samo eno polno žlico klajnega apna. Ne pozabimo pa tudi na dodatek živinske soli, ki naj znaša isto približno eno žlico na dan za vsako žival.

Posebno pažnjo moramo posvečati krmiljenju pese in repe. Pripomniti je, da pri izdatnem krmiljenju krav mlekaric z repo dobi mleko neprijeten okus. Tako mleko se za dom še sicer lahko porabi, nespodobno je pa za prodajo na trgu. Naziranje, da je treba peso in repo pokladati šele potem, ko smo žival že napojili, ne drži. Repo in peso pokladamo živini najprej, pred vsemi ostalimi krmili. Zelo občutljivi so namreč sedaj še nerazredčeni in ta krmila (repo, peso) najbolje prebavijo. Živali se pa na ta način vzbudi tek, zaradi česar pozneje tudi suho krmo raje žre. Seveda repa in pesa ne sme biti namrznjena, ampak se naj pripravi vedno nekoliko ur pred krmiljenjem in hrani na primerno toplem prostoru, mogoče kar v hlevu samiem, kakšnem kotu.

Kjer se mleko lahko proda, je priporočati krmiti krave mlekarice z dodatnimi močnimi krmili. V poštev pridejo v glavnem otrobi in bučične prge.

Skrb vsakega živinorejca bodi, da si preskrbi za zimo dovolj dobre in suhe stelje. Pri dobavi stelje je gledati tudi na korist in donosnost gozdov.

Krmiljenje molznih krav.

Molzne krave naj dobe čim več take krme, ki vsebuje dosti beljakovin. Razmerje med beljakovinami in brezdušičnatimi hranili v krmni naj bo 1 : 6, pri dobrih mlekaricah pa celo 1 : 4. To se pravi, na vsakih 6 ali 4 deli brezdušičnatih hranil v krmni mora priti en del beljakovin. Na primer: Dobra krava mlekarica, ki vaga okrog 500 kg in da dnevno 20 kg mleka, mora za produkcijo teh 20 kg mleka in da se vzdrža pri svoji telesni teži, to je debelosti, dobiti dnevno sledeče: 6 kg jako dobrega sena, 10 kg krmske pese, 2 kg bučičnih pogač (prg), 2 kg finih pšeničnih otrobov in 2 kg detelje. Razmerje med beljakovinami in drugo brezdušičnato krmo je tukaj 1,5 : 7.

Drugi primer: 500 kg teška krava daje dnevno 15 kg mleka. Taka krava mora dobiti dnevno sledeči obrok krme: 6 kg jako dobrega sena, 10 kg krmske pese, 1 kg bučičnih pogač, 2 kg finih pšeničnih otrobov in 2 kg detelje. Razmerje beljakovin do druge krme je tukaj 1,2 : 6,5.

Tretji primer: 500 kg teška krava daje dnevno 10 kg mleka. Taka krava mora dobiti dnevno tale obrok krme: 6 kg dobrega sena, 10 kg pese, 2 kg pšeničnih otrobov, 2 kg detelje. Razmerje beljakovin do druge hrane je tu 0,9 : 5,2.

Četrti primer: 500 kg teška krava daje dnevno 5 kg mleka. Ta krava rabi sledeči obrok krme dnevno: 6 kg dnevno sena, 10 kg pese in 2 kg otrobov. Razmerje beljakovin do druge krme je tu 0,5 : 3,8. Pri slednjem primeru je pa količina beljakovin že nezadostna in se

HALO!

Za jesen in zimo boste potrebovali: Suknjo, obleko, plašč, kostum, barhent, flanelo, tople rjuhe, odeje, koce, rokavice, nogavice, volnene jopice, pulovarje itd. itd. —

Pridite v Škofjo Loko k „TINET-U“
tu Vas postrežejo z dobrim blagom in nizkimi cenami. —
Nov trgovec - nove nizke cene!

Toplo se priporoča

Tine Savnik
manufaktura — moda — galanterija
Škofja Loka

mora ta nedostatek nadomestiti z deteljo ali otrobi.

Pri krmiljenju mlekaric je predvsem važno tudi takozvano skupinsko krmiljenje mlekaric. To je razumeti tako, da krave, ki dajo po gornjih predpisih na dan 20 kg mleka, postavimo v hlevu skupaj in jih krmimo s krmili tako kot je bilo navedeno. Nikakor ne kaže, da bi krave, ki dajo na dan samo 5 ali 10 kg mleka, krmili ravno tako kot one, ki dajo dnevno 20 kg mleka, kajti slabe mlekarice bi nam krepke krme, ki jo dodajamo dobrim mlekaricam, ne izkoristile in bi ta draga krmila šla na ta način v izgubo. Najenostavnejši način takega krmiljenja je, da damo temeljno hrano (seno) skupno v jasli, a krepko krmo posameznim mlekaricam v posebnih lesenih koritih. Na ta način najlaže kontroliramo krmiljenje posameznih mlekaric, da ne bomo krme po nepotrebnem razmetavali.

ŠPORT

Zanimanje za „balin“ tekme v Stražišču je bilo v nedeljo dne 23. oktobra zelo veliko. Tekmovalo je 12 trojic (36 mož), kjer seveda ni manjkalo „kibicov“.

Trojice so se plasirale sledeče:

1. Oman Fortunat, Bajželj Jože, Bajželj Matevž dosegli so 9 partij, 62 balinov.
 2. Berčič Lojze, Berčič Mirko, Berčič Lovro dosegli so 9 partij, 60 balinov.
 3. Silar Martin, Silar Fran, Eržen Nace dosegli so 8 partij, 55 balinov.
 4. Dernovšek Lojze, Hafnar Anton, Benedik Martin dosegli so 7 partij, 53 balinov.
 5. Benedik Miha, Cesen Andrej, Hafnar Franc dosegli so 6 partij, 50 balinov.
 6. Lušan Gabre, Tepina Polde, Eržen Franc dosegli so 6 partij, 47 balinov.
 7. Oman Tom, Oman Franc, Oman Ivan dosegli so 5 partij, 45 balinov.
 8. Babnik Vinko, Berčič Pavel, Križnar Peter dosegli 5 partij, 40 balinov.
 9. Oman Jože, Gros Franc, Gros Marjan dosegli 4 partije, 39 balinov.
 10. Oman Tine, Rozman Anton, Fabjan Maks dosegli 3 partije, 30 balinov.
 11. Dubrovnik Silvester, Bajželj Drago, Kotel I. 3 partije, 28 balinov.
 12. Bajželj Franc, Volčič Rudi, Janša I. dosegli 2 partiji, 25 balinov.
- Dosegljivih je bilo: 11 partij in 66 balinov. Ker je bilo zanimanje letos tako veliko, bodo vsekakor drugo leto tekme v veliko večjem obsegu.

KULTURA

EDVARD GREGORINOVA BOŽIČNA IGRA „KRALJ Z NEBA“

sedem znamenj ob času rojstva Kristusa Kralja, je izvirno slovensko delo, da si za božični čas primernejšega ne moremo misliti.

Narodno gledališče v Ljubljani je to igro uprizorjalo z najboljšim uspehom in pred najširšim občinstvom. Kako zelo se je priljubila in vkoreninila med narodom ta prelepa božična igra, dokazuje dejstvo, da doživlja „Kralj z neba“ največje število predstav in da jo odra vsako leto vedno iznova ponavljajo. Tudi za letošnje praznike jo že pripravljajo razni novi odri.

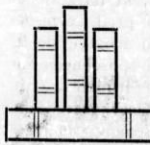
V božičnih praznikih si ne moremo misliti svetlejšega spomina, kakor videti na odru ja-

lice in to v živi besedi in v slikovitih prizorih.

Kakor bi bil naš dom pust in prazen brez jasic, tako je v veliko veselje vsem — igralcem in gledalcem, ki se zbirajo in zažive v božičnem času ob svetopisemskih-zgodovinskih dogodkih, kakor so se odigrali ob času Jezusovega rojstva v Betlehemu in v Jeruzalemu.

Zato Gregorinovo božično igro „Kralj z neba“ vsem toplu priporočamo v uprizoritev. Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjigarni in stane 15 din. Primerina je tudi kot čtivo zlasti za šolsko mladino.

Knjige, mape, bloke, albume, odjemalne knjižice, kaširanje slik in zemljevidov, itd. izvršuje po izredno ugodnih cenah

Knjigoveznica

TISKOVNEGA DRUŠTVA

V KRANJU

(za farno cerkveno)

Vsa dela se izdelujejo elegantno, trpežno in ceneno.

Javne knjižnice imajo popust!

Betonsko železo

Cement

Cevi za vodovod

Ves stavbni material

radi pozne sezone ceneje.

Peter Majdlč „Merku“ Kranj

Nič Vam ni treba kupovati starih popravljenih žarnic

ker dobite

že nove po din 6.50

pri

DRAGO SCHILLING-u

Oglejte si istotam zalogo novih radio - aparatov

Najiskrenejšo zahvalo

izrekam vsem, ki so ob mučni bolezni tolažili in na njeni zadnji poti spremili našo dragó mamo, gospo

Ivanko Zupanc roj. Žirovnik

Posebno zahvalo sem dolžan za oblake in tolažbo v njeni bolezni č. g. Pecku in za neprecenljivo pvrtilovalnost številnih obiskov g. dr. Bežiču. Nadalje se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znanec ter delavstvu tovarne „Intex“ za poklonjeno cvetje in sočutje. Vsem Bog plačaj! KRANJ-HUJE, dne 3. XI. 1938. Miha Zupanc z otrokoma

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0.50. Najmanjši znesek je 6 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKS, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Prodaja se velik železen štedilnik, rabljen toda dobro ohranjen. Delavski dom, Kranj.

Stanovanje se odda! Soba s kuhinjo na Hujah št. 2 blizu novega mostu.

Dekle 20 let stara, poštena, ima veselje do gospodinjstva, želi mesta pri boljši družini. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Hišo z vpeljano trgovino, delavnico, zelenjadnim in sadnim vrtom na prometnem kraju v okolici Kranja in lepo parcelo v Kranju prodam. Ponudbe na Rojina, Kranj.

Berite in širite „Gorenjca“

Fotografirat na dom brez povika cene pride FOTO JUG, - KRANJ

Vina

iz Centralne vinarne v Ljubljani, Frankopanska ulica 11, bodo zadovoljila Vaše pive najbolj!